LUND UNIVERSITY

Barnmorske- och specialistsjukskötersutbildningarna vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet: Utbildning och arbetsliv – en alumnundersökning

Klingenfors, Viktoria; Johansson, Anders; Björkman Björkelund, Karin

2013

Link to publication

Citation for published version (APA):
Klingenfors, V., Johansson, A., & Björkman Björkelund, K. (2013). *Barnmorske- och specialistsjukskötersutbildningarna vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet: Utbildning och arbetsliv – en alumnundersökning*. (MedCUL Rapport nr 24). MedCul, Lunds universitet.

Total number of authors:
3

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Rapport nr 24

Barnmorske- och specialistsjuk-skötersutbildningarna vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet

Utbildning och arbetsliv – en alumnundersökning

Viktoria Klingenfors - Anders Johansson - Karin Björkman Björkelund

MedCUL, Lunds universitet 2013

MedCUL Rapport nr 24

Barnmorske- och specialistsjuksköterskeutbildningarna vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet

Utbildning och arbetsliv – en alumnundersökning

Viktoria Klingenfors
Anders Johansson
Karin Björkman Björkelund
2013

Innehållsförteckning

Sammanfattning 5

Introduktion 7

Material och metod 7
- Alumner 7
- Chefer 9

Resultat 10
- Utveckling av förmågor under utbildningen 10
  - *Generella färdigheter* *10*
  - *Professionsspecifika färdigheter* *11*
- Behov av förmågor i arbetslivet i relation till utveckling av förmågor under utbildningen 12
  - *Generella färdigheter* *12*
  - *Professionsspecifika färdigheter* *13*
- Examinationer och utbildningsval 16
- Utveckling av övergång mellan utbildning och arbetsliv 17
- Styrkor och svagheter 17
- Intresse för vidareutbildning på avancerad eller forskarnivå 17
- Arbetsmarknaden 18
- Fria kommentarer 18
- Chefer och alumners skattade behov av färdigheter 19
  - *Cheferna: övergången mellan utbildning och arbetsliv* *21*
  - *Cheferna: styrkor och svagheter med utbildningarna* *22*

Sammanfattande diskussion 22
- Generella färdigheter 22
- Professionsspecifika färdigheter 22
- Examinationer, utbildningsval och vidareutbildning 23
- Arbetsmarknaden 23
- Kommentarer: styrkor, svagheter och fria kommentarer 24

Avslutande kommentar 25

Referenser 26

Bilagor 27
- Enkät alumner barnmorskor och specialistsjuksköterskor 27
- Enkät chefer barnmorskor och specialistsjuksköterskor 43

Sammanfattning

Under ht 2011 tillfrågades 342 alumner som avslutat barnmorskeprogrammet eller ett specialistsjuksköterskeprogram vid Lunds universitet mellan ht 2008-vt 2010 om utbildningens innehåll och om arbetsmarknaden. Svarsfrekvensen var 59%. Frågorna har ställts till barnmorskor och specialistsjuksköterskor som varit yrkesverksamma några år. Syftet var att nyttja deras erfarenheter för att få kunskap om utbildningen och krav i yrkeslivet med fokus mot de allmänna och specifika målen för högskoleutbildning på avancerad nivå för barnmorskor och specialistsjuksköterskor.

Alumnerna var överlag nöjda med träningen av de generella färdigheterna och professionsfärdigheterna. De skattade att träningen av färdigheterna under utbildningen korrelerade, med några undantag, väl med behovet av dem i arbetslivet. Alumnerna ansåg att den generella färdigheten *Bedriva yrkesverksamhet som ställer krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete* tränades i högre utsträckning än de hade behov av i arbetslivet. För professionsfärdigheten att *Agera i akuta situationer* ansåg alumnerna att behovet i arbetslivet var större än träning av färdigheten under utbildningen.

Alumnerna ansåg överlag att examinationerna under utbildningen fokuserat på kompetens som behövdes i yrkelivet. Det var 96% av barnmorskorna och specialistsjuksköterskorna som uppgav att de var nöjda med sitt utbildningsval. Ingen av dem uppgav att de varit ofrivilligt arbetslös under en sammanhängande period längre än sex månader. Det var 94% som hade en tillsvidareanställning. Den absoluta majoriteten arbetade som barmorska eller specialistsjuksköterska.

En enkät skickades även ut till chefer där nyutexaminerade barnmorskor och/eller specialistsjuksköterskor kunde förväntas vara verksamma. Svarsfrekvensen för denna grupp var av olika anledningar svår att fastställa men i likhet med alumnerna skattade de att träning av och behovet av färdigheterna i arbetslivet korrelerade tämligen väl.

Introduktion

Några år efter examen kan utexaminerade studenter genom sina erfarenheter på arbetsmarknaden och som professionsverksamma ge värdefulla synpunkter på sin utbildning. Utbildningarna vid Medicinska fakulteten inhämtar dessa synpunkter genom enkätundersökningar. Dessa utgör sedan en del i Medicinska fakultetens och utbildningarnas kvalitetsarbete. Denna rapport avser Barnmorske- och specialistsjuksköterskeutbildningarna.

En enkät skickades även till chefer för nyutbildade barnmorskor och specialistsjuksköterskestudenter. Syftet var att få denna grupps synpunkter.

Barnmorske- och specialistsjuksköterskeprogrammen ges på avancerad nivå. För att vara behörig till en specialistsjuksköterskeutbildning eller barnmorskeutbildningen krävs att man minst är legitimerad sjuksköterska med 180 hp inkl. ett självständigt arbete om 15 hp eller motsvarande samt har minst ett års erfarenhet som legitimerad sjuksköterska. Från år 2010 togs kravet på yrkeserfarenhet bort för inriktning barnsjukvård. För att vara behörig till barnmorskeprogrammet krävs tjänstgöring som legitimerad sjuksköterska inom sluten somatisk vård.

Alumnerna som läst barnmorske- och specialistsjuksköterskeprogram som omfattar minst 60 hp på helfart har läst enligt 2007 års utbildningsplaner. De alumner som läst program som ges eller har getts på halvfart (inriktning: onkologisk och palliativ-, psykiatrisk- och barnsjukvård) och antagits före år 2007 har läst enligt tidigare utbildningsplaner och examensordning.

Antagningen till de olika utbildningarna ser olika ut för de olika programmen och inriktningarna. Ingen av utbildningarna har antagning varje termin. Barnmorskeprogrammet har flest antal antagningar och antar studenter två av tre terminer. En del program börjar varannan termin (t.ex varje höst eller vår) andra program börjar varannan vår eller hösttermin. Några program har getts på halvfart.

Alumnerna var födda mellan 1953 och 1985.

Alumnundersökningar för utbildningar har genomförts tidigare. Utbildningarna ingick i 2006 och 2011 års *Lärar/studentbarometer vid Medicinska fakulteten*[1]. Utöver detta har Högskoleverket utvärderat utbildningarna 2006. Universitetskanslerämbetet (UKÄ) genomför en ny utvärdering under 2013.

Material och metod

Alumner

Undersökningen riktade sig till de barnmorskor och specialistsjuksköterskor inom ambulanssjukvård, anestesisjukvård, barnsjukvård, distriktsköterska, intensivvård, onkologisk palliativ vård,

---

[1] *Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten*. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2006:239 samt nr 2012:267.

operationssjukvård och psykiatrisk vård som tagit ut sin examen vid Lunds universitet under ht 2008 t.o.m. vt 2010. Vi ville nå alumner som kunde förväntas ha etablerat sig på arbetsmarknaden och samtidigt ha utbildningen i relativt färskt minne. För utsökning av alumner och deras adresser användes studentregistret LADOK. Detta genererade 348 personer. Alumnerna ombads att fylla i en webbaserad enkät (bilaga 1).

Brevet och en påminnelse skickades ut i november månad år 2011och ytterligare en påminnelse i mitten av december samt en i början av januari. I februarimånad skickades en sista påminnelse med enkäten i pappersform. För att garantera alumnernas konfidentialitet men samtidigt göra det möjligt att skicka ut påminnelser användes ett system med inloggning med en personlig kod.

Frågorna baseras på de krav för utbildning på avancerad nivå som specificeras i Högskolelagens första kapitel § 9[2] och i examensordningen. Frågorna som användes i enkäten utvecklades och testades i samband SKL´s (Sveriges Kommuner och Landsting) uppföljning av om sjuksköterskor utbildade på grundnivå har den kunskap och de färdigheter som krävs i arbetslivet[3]. Frågor som ingick i enkäten som utgör underlag för denna rapport berör de färdigheter som nyutexaminerade barnmorskor och specialistutbildade sjuksköterskor tränat under utbildningen och behovet av dessa förmågor i arbetslivet. Andra frågor som ingick berörde intresse för vidareutbildning och etablering på arbetsmarknaden.

Av de tillfrågade var 297 kvinnor och 51 män. Av de utsökta saknade en persons adress, tre brev kom i retur. Två personer ansåg sig av olika anledningar inte kunna fylla i enkäten dvs totalt 342 hade möjlighet att svara på enkäten, 291 kvinnor och 50 män. Totalt inkom 203 svar. Svarsfrekvensen var 59% för gruppen som helhet, motsvarande 60% (175 av 291 kvinnor) svarsfrekvens för kvinnorna och 56% svarsfrekvens för männen (28 av 50 män).

För utbildningarna till barnmorska (54 alumner varav 34 svarade) och specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning: operationssjukvård (17 alumner varav 11 svarade), onkologisk palliativ vård (9 alumner varav 6 svarade) och barnsjukvård (19 alumner varav 10 svarade) utbildades det under berörda år inga män. Flest antal män hade utbildats vid programmen för ambulanssjukvård (19 av 36 alumner) följt av anestesisjukvård (19 av 45 alumner). Fyra respektive fem män per utbildning hade programmen i intensivvård (totalt 38 alumner) och psykiatriskvård (totalt 22 alumner) samt att tre män hade genomgått utbildning till distriktsköterska (totalt 101 alumner). Männen som svarat på enkäten kom från följande program: 14 av 19 på ambulans, 6 av 19 anestesi, intensivvård 1 av 4, psykiatriskvård 5 av 5 och distrikt 1 av 3.

---

[2] Högskolelagen. *Högskolelagen*. SFS nr: 1992:1434, 1 kap § 8-9. Lag 2006:173.
[3] Pilotprojekt: *Uppföljning av nyutexaminerade sjuksköterskor - enkätundersökning bland sjuksköterskor och chefer, våren 2010.* SKL, 2010.

Tabell 1: Svarsfrekvens män

Inriktning	Antal alumner/ antal svarande	Varav antal män	Varav antal svar män
ambulanssjukvård	36/27	19	14
anestesisjukvård	45/25	19	6
distriktsköterska	101/55	3	1
intensivvård	38/22	4	1
psykiatriskvård	22/13	5	5

Svaren bearbetades med hjälp av Eval[4], Excel och manuellt. De öppna frågorna bearbetades huvudsakligen kvalitativt.

Chefer

En enkät skickades till chefer där nyutexaminerade barnmorskor och/eller specialistsjuksköterskor kunde förväntas vara verksamma. Cheferna som valdes ut hade funktion som enhetschef, avdelningschef eller motsvarande. Det var inte i deras egenskap som chef specifikt för de tillfrågade alumnerna som de tillfrågades. Urvalet och adresserna till cheferna kom från SKL (Sveriges Kommuner och Landsting). En enkät skickade ut till cheferna för att få deras synpunkter och kunna jämföra dessa med alumnernas.

Det var 156 chefer som tillfrågades. Totalt kom 63 svar in. Svarsfrekvensen är dock svår att fastställa då ett 30-tal kontaktade oss och ansåg att de inte kunde svara då de var nya på funktionen, de inte hade några ny utbildade etc. Det framkom också att flera personer som fått enkäten vidarebefordrat den till annan person som de ansåg borde fylla i den snarare än de själva. Vissa personer hade fått mer än en enkät. Av dessa var det några som svarat på flera enkäter med olika utgångspunkt t.ex barnmorska respektive specialistsjuksköterska. Andra har endast svarat på en enkät även om de mottagit flera enkäter (tex i egenskap av chef för flera verksamheter). Det är rimligt att anta att ovanstående förhållanden råder för fler tillfrågade än som framkommit via korrespondens.

Frågorna till cheferna är inte ställda specifikt om barnmorskor eller specialistsjuksköterskor som har utbildats vid Lunds universitet.

Det är svårt att dra några säkra slutsatser av materialet eftersom svarsfrekvensen är låg och svår att fastställa och frågorna inte är specifikt ställda om barnmorskor och specialistsjuksköterskor utbildade vid Lunds universitet. En jämförelse mellan alumnernas och chefernas uppfattning om behov av olika färdigheter i arbetslivet gjordes trots detta. Det är av intresse att se om det finns skillnad i uppfattningar för att i framtiden eventuellt kunna göra en ny undersökning.

[4] Webbaserat verktyg som skapar enkäter för utvärdering samt sammanställer data i diagram- och listform.

Av de chefer som svarade var hälften verksamma i privat verksamhet och hälften i landsting. Runt 80% av cheferna hade själv genomgått en sjuksköterskeutbildning. Lite mer än hälften hade arbetat som chef i sex år eller längre. Runt 20% av de som svarat hade inte haft någon nyutexaminerad barnmorska eller specialistsjuksköterska i verksamheten under de senaste 1,5 åren.

Resultat

Utveckling av förmågor under utbildningen

Generella färdigheter under utbildningen

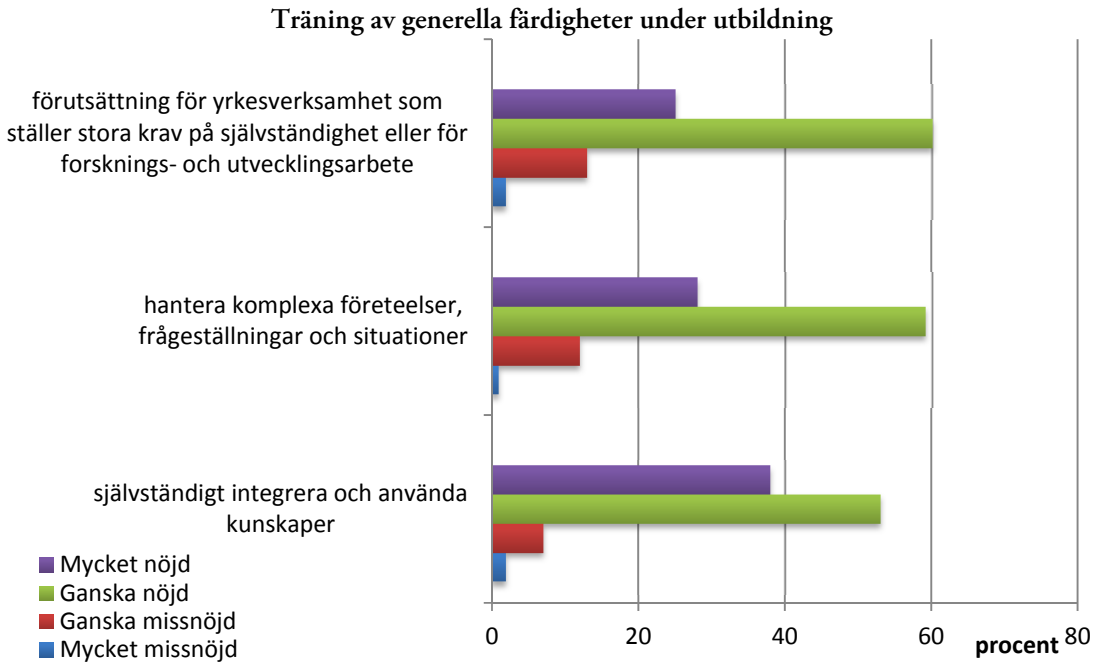

Figur 1. Träning av generella färdigheter under utbildning

Barnmorskorna och specialistsjuksköterskorna var överlag ganska nöjda[5] med träningen av de färdigheter som anges i Högskolelagens första kapitel §§ 9[6] för utbildning på avancerad nivå:
**färdighet att självständigt integrera och använda kunskaper*,
**färdighet att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer*, och
**förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete*.
Nöjdast var alumnerna med träning av att *självständigt integrera och använda kunskap*.

---

[5] På en 4-gradigskala: mycket nöjd, ganska nöjd, ganska missnöjd, mycket missnöjd (90%, 85% resp 85% hade uppgett att det var mycket nöjda eller ganska nöjda).
[6] Högskolelagen SFS nr: 1992:1434, 1 kap § 8-9. Lag (2006:173)

Professionsspecifika färdigheter

Alumnerna fick bedöma hur nöjda de var med träningen de fått under utbildningen med avseende på professionsfärdigheter som bland annat beskrivs i Högskolelagen och Högskoleförordningen för utbildningar på magisternivå samt för barnmorske- respektive specialistsjuksköterskeexamen. Alumnerna fick uppge hur nöjda de var med träningen på en 4-gradig skala (mycket nöjd, ganska nöjd, ganska missnöjd, mycket missnöjd).

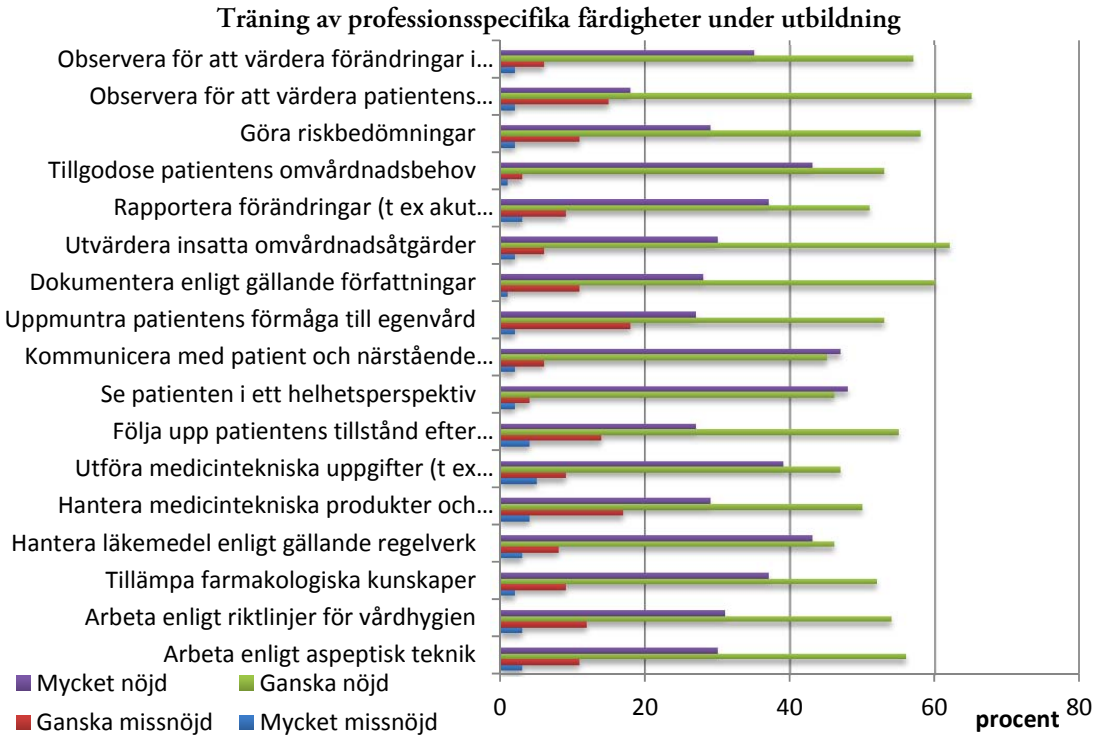

Figur 2. Träning av professionsspecifika färdigheter under utbildning del 1

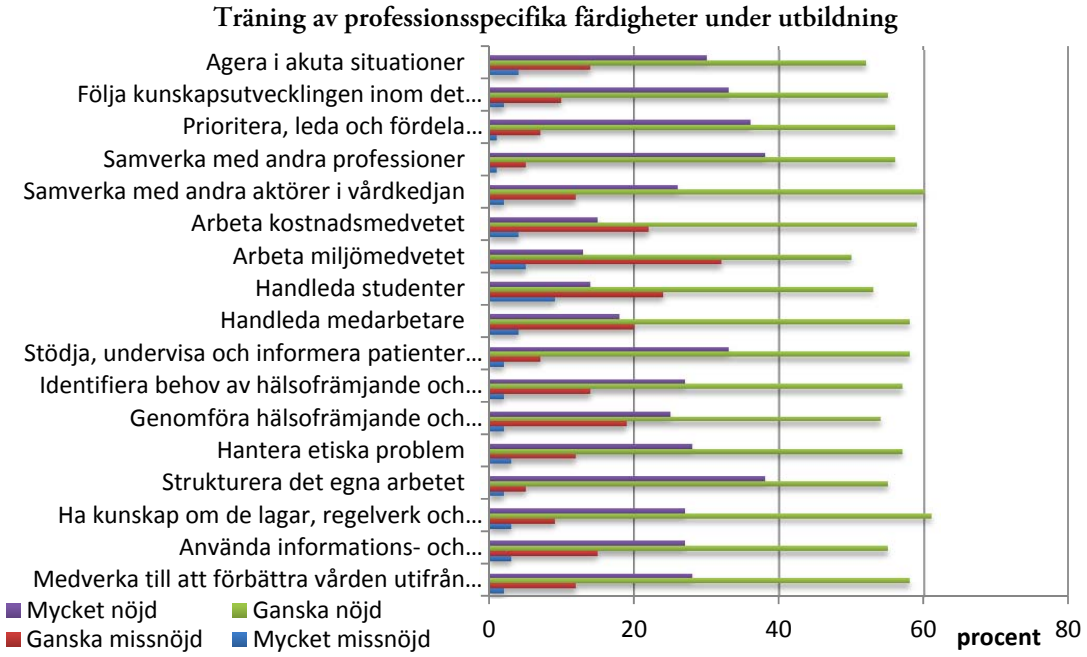

Figur 3. Träning av professionsspecifika färdigheter under utbildning del 2

Alumnerna var överlag ganska nöjda med träningen av förmågor under utbildningarna enligt figur 2 och 3. Fyra av förmågorna fick ett något lägre omdöme än genomsnittet: *handleda studenter, arbeta miljömedvetet, arbeta kostnadseffektivt samt handleda medarbetare*. Mest nöjda var alumnerna med träningen av färdighet att: *se patienten i ett helhetsperspektiv, kommunicera med patient och närstående på ett respektfullt* och *empatiskt sätt samt rapportera förändringar*.

Behov av förmågor i arbetslivet i relation till utveckling av förmågor under utbildningen

Generella färdigheter

Barnmorskorna och specialistsjuksköterskorna fick göra en bedömning av i vilken utsträckning deras nuvarande arbete kräver de förmågor som Högskolelagens första kapitel § 9 specificerar att utbildningar på avancerad nivå ska utveckla.

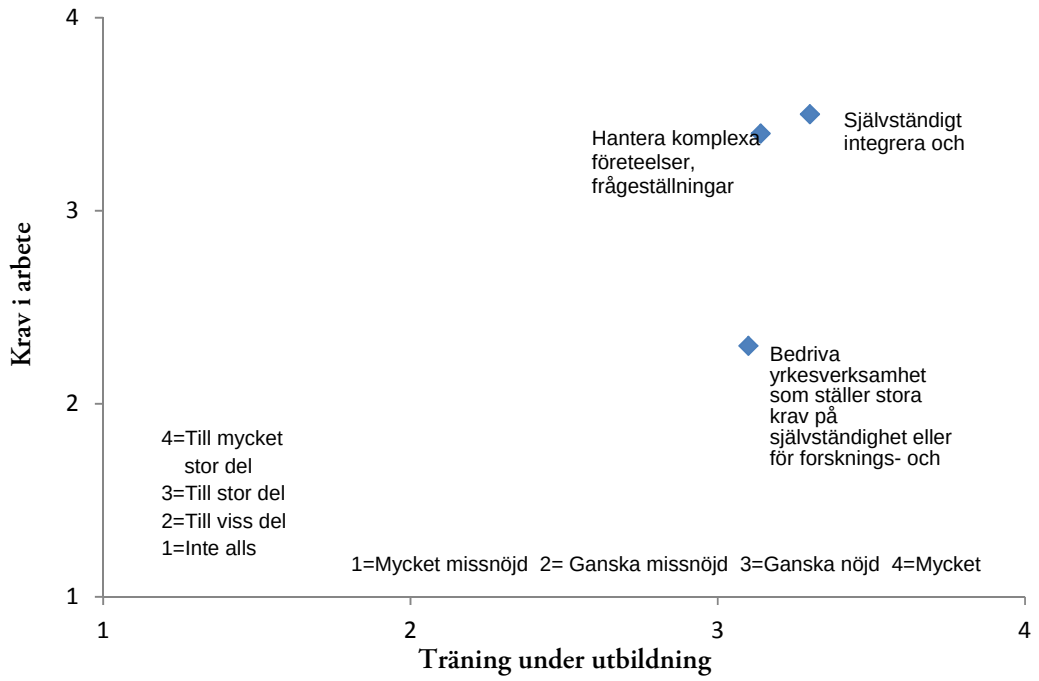

Figur 4. Medelvärden för vilka krav på generella färdigheter som barnmorskorna och specialistsjuksköterskorna upplever i sitt nuvarande arbete i relation till träning av färdigheter under utbildningen.

I Figur 4 har alumnernas uppskattning av tillfredsställelse konverterats till ett siffervärde. I figuren har färdighet som tränats under utbildningen satts i relation till behov av densamma i arbetslivet. De punkter som återfinns högt upp till höger visar att kraven i nuvarande arbete är höga samt att alumnerna är nöjda med träningen av dessa under utbildningen. Färdigheterna *att hantera komplexa företeelser och situationer* samt *att självständigt integrera och använda kunskaper* korrelerar väl med avseende på träning av färdighet under utbildningen och behovet av de samma i arbetslivet.

Punkter långt ner till höger visar på ett litet uppskattat behov av färdigheten i arbetslivet men att alumnerna har varit mer nöjda med träningen av färdigheten under utbildningen. Alumnerna har skattat träning under utbildningen av färdigheten *att kunna bedriva yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller förutsättningar för forsknings- och utvecklingsarbete* högre än behovet i arbetslivet.

Professionsspecifika färdigheter

Barnmorskorna och specialistsjuksköterskorna bedömde i vilken utsträckning deras nuvarande arbete krävde ett antal professionsspecifika färdigheter.

I figur 5 och 6 har färdigheten som tränats under utbildningen satts i relation till behov i arbetslivet. De punkter som återfinns högt upp till höger representerar höga krav i arbetet samt att alumnerna är nöjda med träningen av färdigheten under utbildningen.

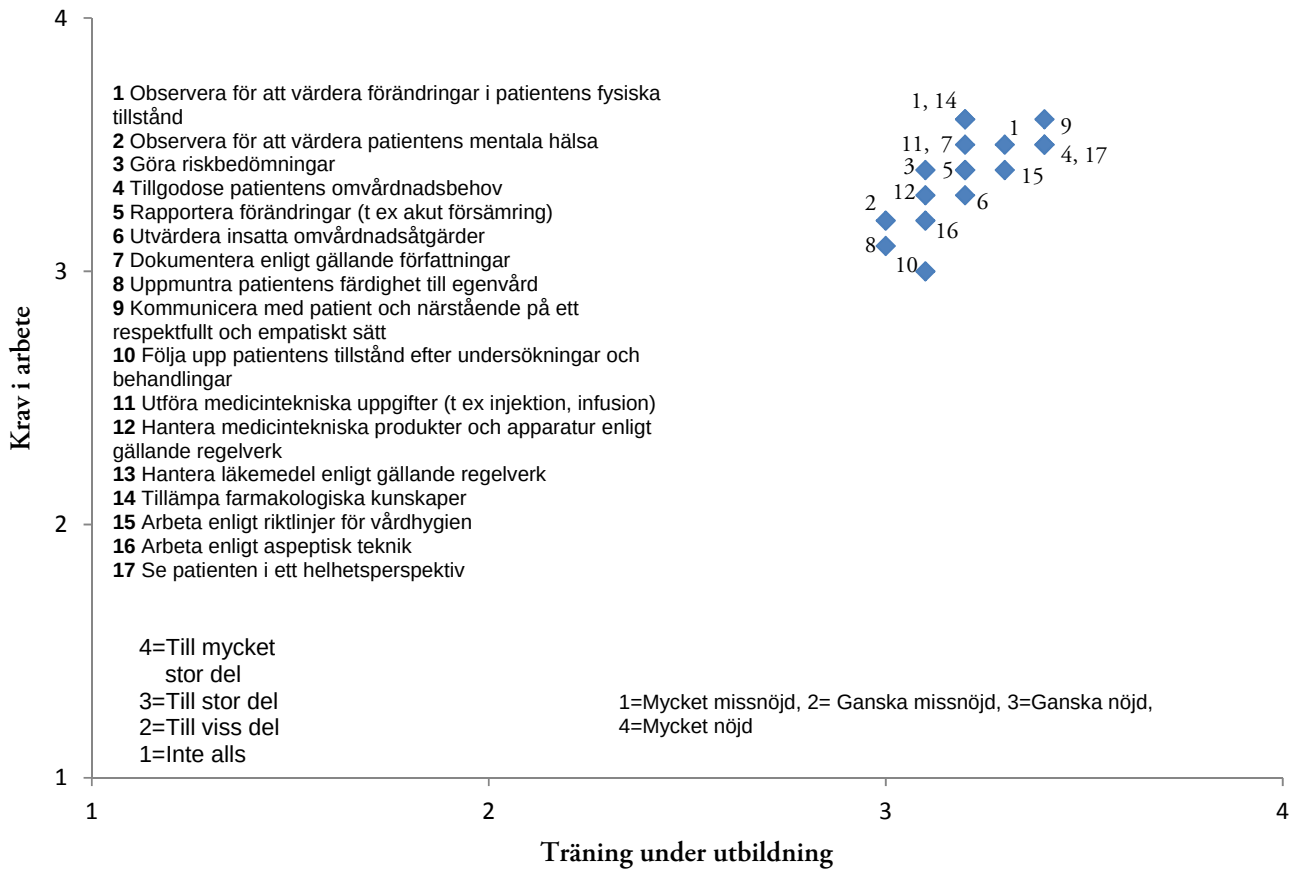

Figur 5. Medelvärden för vilka krav på färdigheter som alumnerna har i sitt nuvarande arbete i relation till träning av professionsfärdigheter under utbildningen del 1

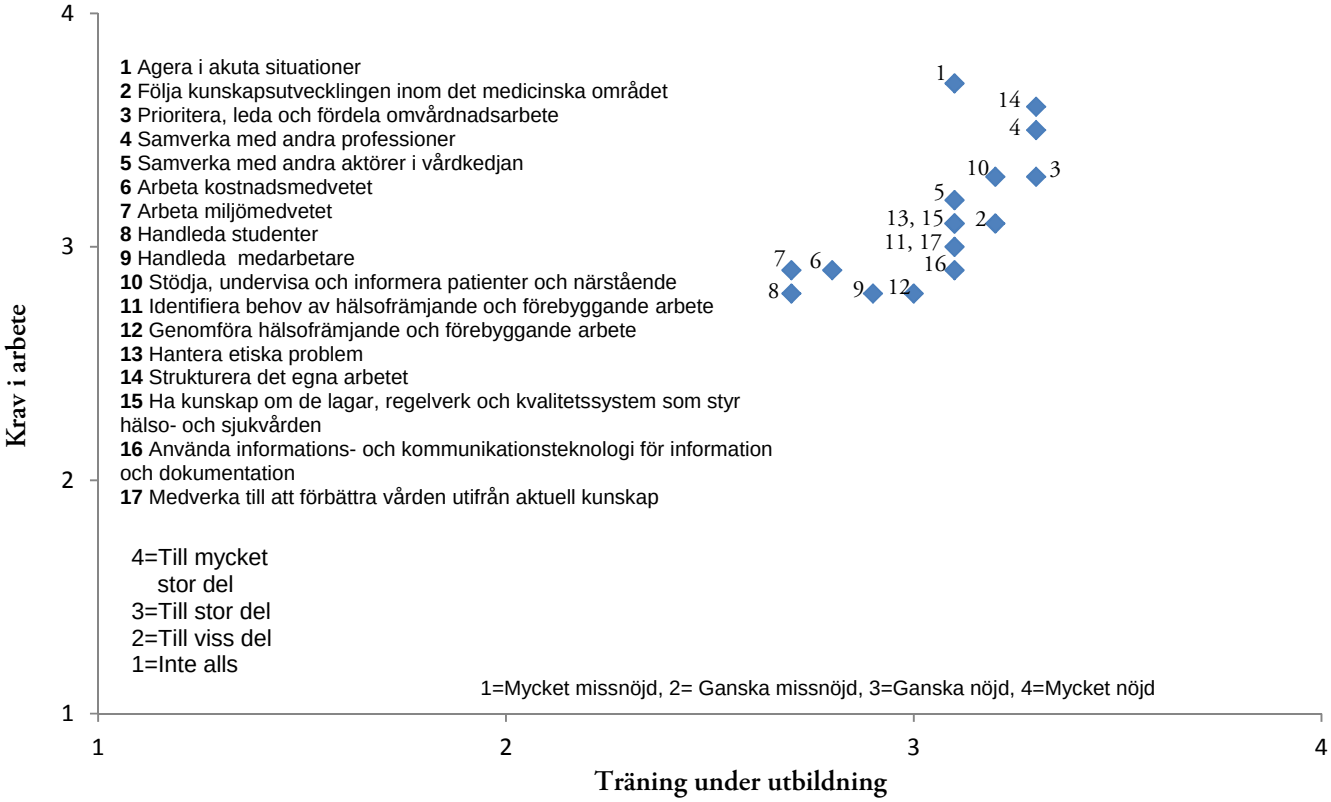

Figur 6 Medelvärden för vilka krav på färdigheter som alumnerna har i sitt nuvarande arbete i relation till träning av professionsfärdigheter under utbildningen del 2

Punkter högt upp till höger visar att kraven i nuvarande arbete är höga samt att alumnerna är nöjda med träningen av dessa under utbildningen. För de flesta färdigheter korrelerar det av alumnerna skattade behovet av färdigheten i arbetslivet och tillfredsställelse med träning av färdigheten under utbildningen. I de fall det fanns en större skillnad skattades behov i arbetslivet som större än tillfredsställelse med träning av färdigheten under utbildningen För färdigheten *att agera i akuta situationer* var skillnaden som störst[7] se figur 6. En tydlig[8] skillnad mellan skattat behov i arbetslivet och tillfredsställelse av träning under utbildningen fanns för färdighet att: *observera för att värdera förändringar i patientens fysiska tillstånd* och *tillämpa farmakologiska kunskaper*.

[7] Vid omräkning av kvalitativa omdömen till nummeriska var skillnaden 0,6
[8] Vid omräkning av kvalitativa omdömen till nummeriska var skillnaden 0,4

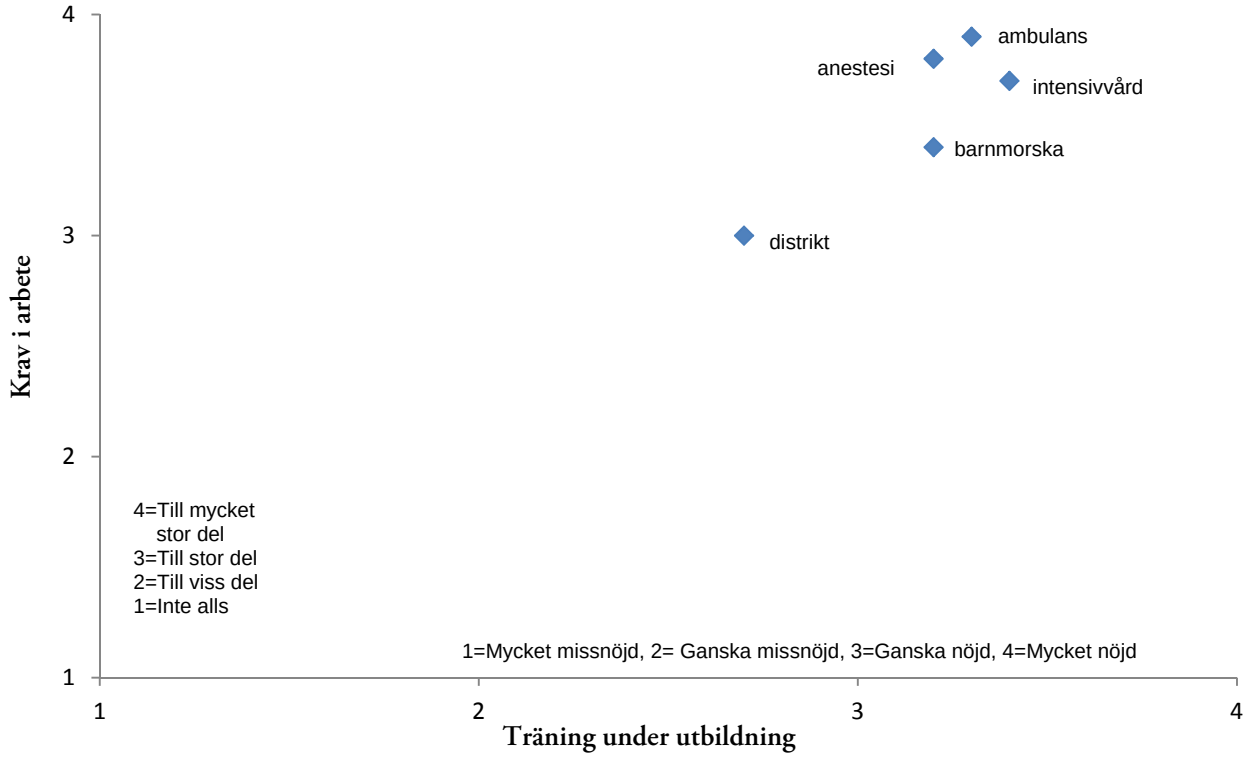

Figur 7 Uppskattat behov av färdighet att agera i akuta situationer i arbetslivet relaterat till träning under utbildning.

En jämförelse mellan tillfredsställelse med träning av färdigheter under utbildning och behov av färdigheten i arbetslivet utfördes för att ”*agera i akuta situationer*”. Jämförelsen gjordes för de utbildningar som hade fler alumner än 20 personer. Uppskattad tillfredsställelse har konverterats till ett siffervärde. Det fanns en diskrepans på 0,6 för specialistutbildningarna med inriktning mot ambulans och anestesi se figur 6. För både utbildningarna har alumnerna i genomsnitt uppgivit att de ansåg att de är ganska nöjda med träning av färdigheten under utbildningen men att de har mycket stort behov av färdigheten i arbetslivet.

Examinationer och utbildningsval

Av barnmorske- och specialistsjuksköterskealumnerna var det 71% av som ansåg att examinationerna under utbildningen fokuserar på sådan kompetens som är relevant för yrkeslivet. Ytterligare 27% ansåg att examinationerna gjorde detta till viss del.

Det var 96% av alumnerna som uppgav att de var nöjda med sitt val av barnmorske-/specialistutbildning. När det gällde val av lärosäte var 92% nöjda. Huvudsakliga anledningen till missnöje med utbildningsval och utbildningsort var att de ansåg att utbildningen var för fokuserad på forskning och för lite på kliniska färdigheter.

Ungefär hälften av alumnerna uppgav att de hade fått interprofessionell träning.

Utveckling av övergången mellan utbildning och arbetsliv

I enkäten blev alumnerna tillfrågade om hur de ansåg att övergången mellan barnmorske-/specialistutbildningen och arbetsliv skulle kunna utvecklas. Det var 92 personer som lämnade svar. Av dessa angav 14 personer att de var nöjda med nuvarande utformning och 10 personer att de inte hade några förslag. De flesta förslag (28 personer) rörde längre/mer praktik alternativt längre auskultationer på arbetsplatsen (10 pers).
-"Mer verksamhetsförlagd utbildning"

Av alumnerna angav 72% att deras upplevelser som yrkesverksam stämde överense med den bild som förmedlats av barnmorske-/specialistsjuksköterskeprofessionen under utbildningen. Ytterligare 17% ansåg att bilden som förmedlats överensstämde till viss del.

Styrkor och svagheter

Det var 118 alumner som lämnat kommentarer angående vilka styrkor som fanns med den barnmorske-/specialistutbildningen som de genomgått. Ett 30-tal av dessa kommenterade att de uppskattade föreläsarna där fler angav att det var: *-"Kompetenta föreläsare."*
Det var 15 personer som ansåg att den verksamhetsförlagda utbildningen var en styrka. Att utbildningen var bred och gav en bra bas att stå på kommenteras också av många.

Det var 110 alumner som valde att kommentera svagheter med den barnmorske-/specialistutbildningen som de genomgått. De flesta av kommentarerna var relaterade till en specifik utbildning och därför inte relevant att ta upp i denna rapport. Syftet med denna rapport är att ge en samlad bild av alla utbildningar som inkluderas i denna undersökning. Av de mer generella kommentarerna återkom att det var för stort fokus på forskning och för lite koppling till verksamheten: *-"Alldeles för mycket fokus på vetenskaplig metod. Är långt ifrån den verklighet vi jobbar i på mottagningen. Inget jag haft någon nytta av eftersom jag inte vill forska."*

Intresse för vidareutbildning på avancerad eller forskarnivå

Enligt examensordningen från år 2007 ska studenterna först genomgå utbildning på grundnivå efter vilken de uppnår en kandidatexamen. Studenterna kan sedan fortsätta med utbildning på avancerad nivå, för sjuksköterskor vanligtvis en barnmorske- eller specialistsjuksköterskeutbildning. Studier på avancerad nivå utgör ett krav för att få påbörja studier på forskarnivå. Barnmorske- och Specialistsjuksköterskeutbildningarna ges på avancerad nivå. På barnmorskeprogrammet har det varit obligatoriskt med examensarbete om 15 hp och på specialistsjuksköterskeprogrammen har det varit

möjligt att välja mellan att göra ett examensarbete om 7,5 hp eller 15 hp men sedan 2012 har samtliga inriktningar ett obligatoriskt examensarbete 15 hp. Studenter som har gjort ett examensarbete om minst 15 hp har utöver en professionsexamen haft möjlighet att ansöka om en Medicine magisterexamen.

Av alumnerna angav 15% att de var mycket intresserade av att studera vidare till en doktorsexamen. Runt 50% var varken intresserade eller ointresserade och 34% var helt ointresserade. En person angav

att hen redan hade en doktorsexamen. Två personer angav att de hade påbörjat en forskarutbildning men ingen av dem vid Lunds universitet.

Arbetsmarknaden

Ingen av alumnerna hade varit ofrivilligt arbetslös under en sammanhängande period längre än sex månader.

Den absoluta majoriteten av de 179 alumner som angett sin sysselsättning under år 2011 har uppgett barnmorska eller specialistsjuksköterska. Det var 12 personer som har varit heltids föräldralediga och fyra personer arbetar som chef, föreståndare eller ledare. Fem alumner har uppgett att de arbetar som sjuksköterska dvs inte specificerat specialistsjuksköterska.

Tabell 1: Huvudsakliga anställningsform 2011

Fast, tillsvidareanställning	94%
Tillfällig anställning, vikariat	4%
Projekt, annan tidsbegränsad anställning	1%
Ingen anställning	1%

Majoriteten av alumnerna arbetar inom landsting. Ett fåtal arbetar inom privat sektor.

Tabell 2: Arbetsgivare

Landsting	65%
Kommun	16%
Privat	16%
Föräldraledig	1%
Annan	2%

Fria kommentarer

Alumnerna fick möjlighet att lämna kommentarer kring sådant som inte tagits upp tidigare i enkäten. Det var 35 personer som nyttjade denna möjlighet. Kommentarerna var väldigt spridda och en del kommentarer rörde själva enkäten och dess utformning. Kommentarer som återkom 2-3 gånger var:
-"Forskarförberedande utbildning bör skiljas från specialistutb. vi har olika behov och önskemål."
-"Mer kommunikation mellan universitetet och arbetsplatser där ni har praktikplatser."
-"Jag älskar mitt yrkessval. Toppen. Och utbildningen var väldigt rolig."
-"Hur dåligt betalt spec ssk är!"

Chefer och alumners skattade behov av färdigheter

Det var 63 chefer som svarade på enkäten angående de nyutexaminerade barnmorskornas- och specialistsjuksköterskornas färdigheter respektive behov av desamma i verksamheten. Frågorna gällde nyanställda inom yrkesgrupperna generellt dvs inte specifikt de som utbildats vid Lunds universitet. Det är inte heller säkert att de har varit chef för någon nyutexaminerad barnmorskorna och/eller specialistsjuksköterska från Lunds universitet. I denna rapport kommer vi endast att ta upp i vilken utsträckning som cheferna skattade att det förekommer arbetsuppgifter för nyutexaminerade barnmorskor och specialistsjuksköterskor som ställde krav på färdigheterna. Denna skattning har sedan ställts mot alumnernas bedömning av behov av färdigheten i sitt nuvarande arbete.

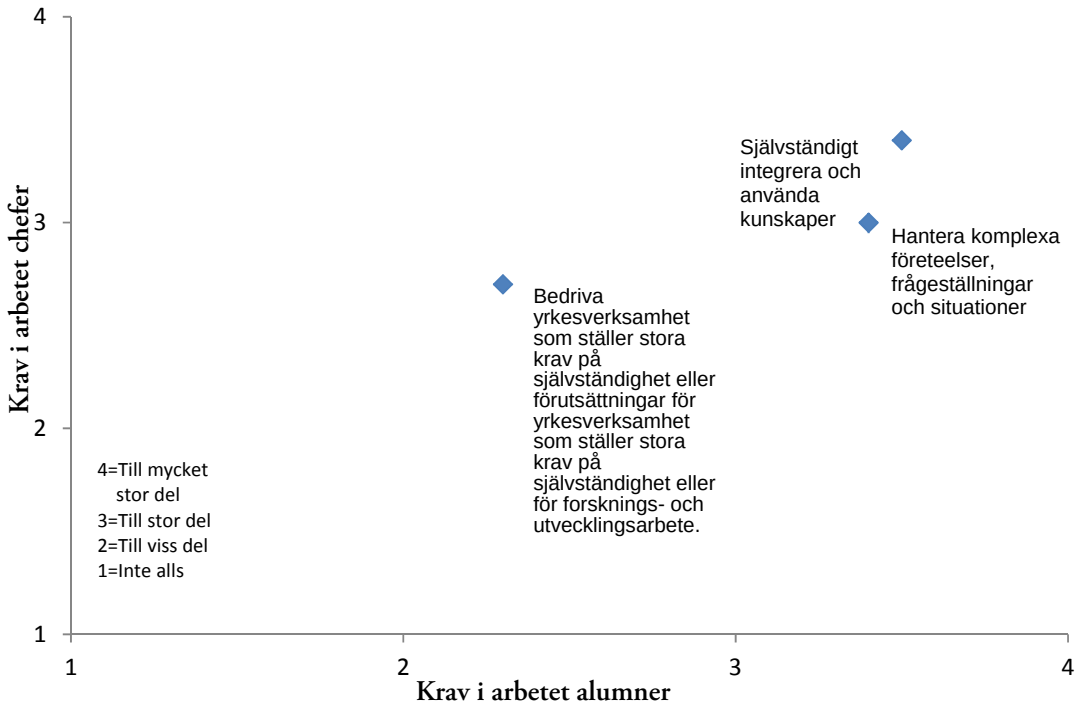

Figur 8 Chefers skattning av hur väl nyutexaminerade barnmorskornas- och specialistsjuksköterskornas generella färdigheter och kunskaper motsvarar arbetets krav i korrelation till alumnernas bedömning av behov av färdigheten i sitt nuvarande arbete.

Chefer och alumners syn på behov av *att kunna självständigt integrera och använda kunskaper* korrelera väl. För de två andra färdigheterna i figur 7 skiljer det 0,4 om man räknar om de kvalitativa svaren till kvantitativa svar. Alumnerna skattade behovet av färdighet *att hantera komplexa företeelser och frågeställningar* högre än cheferna. Cheferna skattade behovet av *att kunna bedriva yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete* högre än alumnerna.

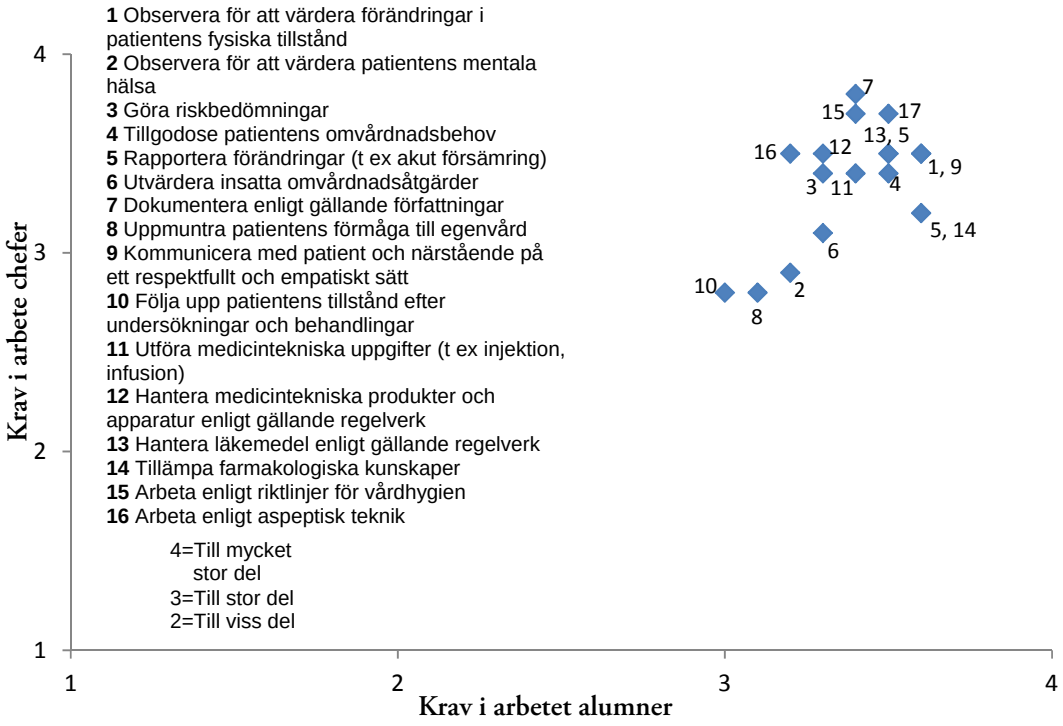

Figur 9 Chefers skattning av hur väl nyutexaminerade barnmorskornas- och specialistsjuksköterskornas professionsfärdigheter och kunskaper motsvarar arbetets krav i korrelation till alumnernas bedömning av behov av färdigheten i sitt nuvarande arbete del 1.

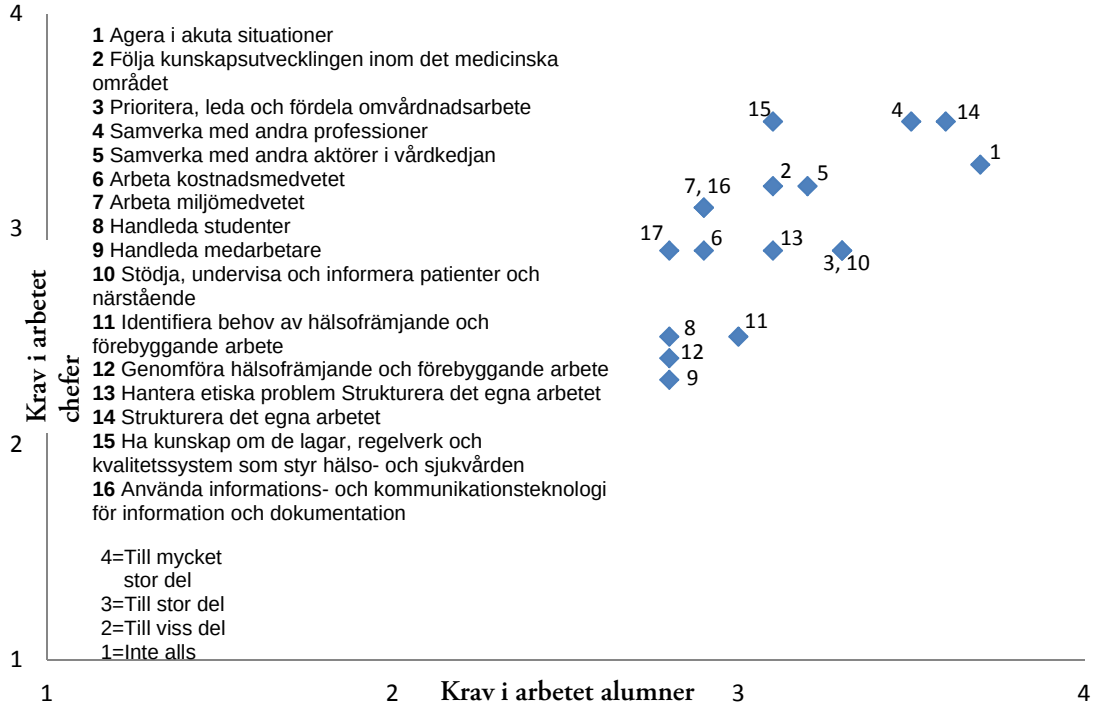

Figur 10 Chefers skattning av hur väl nyutexaminerade barnmorskornas- och specialistsjuksköterskornas professionsfärdigheter och kunskaper motsvarar arbetets krav i korrelation till alumnernas bedömning av behov av färdigheten i sitt nuvarande arbete del 2.

Chefernas och alumneras skattning av behov av färdighet i arbetslivet korrelerar väl för de professionsspecifika färdigheterna. Uppskattning av tillfredsställelse har konverterats till ett siffervärde. För 25 av de 34 färdigheterna finns det ingen skillnad eller en skillnad upp till 0,3 för de jämförda färdigheterna. En skillnad på 0,4-0,5 fanns för nio av färdigheterna.

I följande tabell 3 visas de färdigheter som alumnerna i högre grad än cheferna skattade som förekommande i arbetslivet.

Tabell 3: färdigheter som alumner skattade behovet i arbetslivet högre än cheferna

Färdighet	**Alumner**	**Chefer**
Tillämpa farmakologiska kunskaper	3,6	3,2
Genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete	2,8	2,4
Stödja, undervisa och informera patienter och närstående	3,3	2,9
Prioritera, leda och fördela omvårdnadsarbete	3,3	2,9
Agera i akuta situationer	3,7	3,3
Handleda medarbetare	2,8	2,3
Identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete	3	2,5

Cheferna skattade i högre grad än alumnerna att färdigheterna enligt tabell 4 förekom.

Tabell 4: färdigheter som chefer skattade behovet i arbetslivet högre än alumnerna

Färdighet	**Alumner**	**Chefer**
Dokumentera enligt gällande författningar	3,4	3,8
Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr hälso- och sjukvården	3,1	3,5

Cheferna: övergången mellan utbildning och professionsliv

Två chefer angav att arbetsplatsen inte erbjöd någon introduktion vid anställning av nyutexaminerade och 50 chefer angav att de nyutexaminerade fick gå bredvid en annan sjuksköterska.

Längden för den introduktion där den nyanställde gick bredvid en sjuksköterska varierade. Sju chefer menade att detta anpassades individuellt. Det var tio chefer som angav en till två veckor, ytterligare tio chefer uppgav 3-5 veckor, 6-8 veckor uppgav nio chefer, längre tid än 8 veckor uppgav fem chefer. Det är 52 chefer som anger att de nyanställda får en personlig handledare/mentor. Det var sex chefer som menade att det fanns ett traineeprogram. Nyutexaminerade erbjuds internutbildning enligt 43 av cheferna.

Cheferna: styrkor och svagheter med utbildningarna
Det var åtta chefer som kommenterade utbildningens forskningsinriktning under fria kommentarer kring styrkor med utbildningen:
- *"Studenterna går ut med magisterutbildning vilket kommer att leda till kritiskt tänkande och utveckling av vården på ett annat sätt än tidigare. De behöver mer arbete i klinik innan vi ser förändringen fullt ut."*

Sju chefer hade lämnat kommentarer kring att utbildningarna innehöll för lite praktik och för lite verklighetsförankring.
-*"För kort utbildning och för lite praktik. För mycket forskningsinriktad i förhållande till utbildningslängd. Behövs längre utbildning om den skall vara så forskningsinriktad"*

De som gett förslag kring hur man kan förbättra övergången mellan utbildning och professionsliv uppgav trainee, mer praktik och längre utbildning samt individanpassad introduktion återkommande.
"Praktik ger färdighet är min erfarenhet. Teori kombinerat med längre praktik då ges det möjlighet att omsätta kunskap till praktik och tidigare erfarenhet är det de ssk fått den möjligheten utvecklar sin kompetens fortare."

Sammanfattande diskussion

Generella färdigheter

Barnmorske- och specialistsjuksköterskorna var i denna undersökning precis som i *Student- och alumnbarometern Medicinska fakulteten 2011*[9] nöjda med träningen av de generella färdigheterna under utbildningen. Alumnerna uttryckte en större tillfredsställelse med träning under utbildning av färdighet som ger förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete än de skattade behovet av densamma i yrkeslivet. Cheferna skattade behovet av denna färdighet i yrkeslivet högre än alumnerna.

Alumnernas skattade förekomst av arbetsuppgifter som ställer *krav på färdighet att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer* högre än cheferna.

Professionsspecifika färdigheter

Barnmorske- och specialistsjuksköterskealumnerna var som i *Student- och alumnbarometern Medicinska fakulteten 2011*[10] nöjda med träningen av de professionsspecifika färdigheterna.

Behovet av färdigheterna i professionslivet korrelerar väl med tillfredsställelse med träning av färdigheten under utbildningen. För tre av färdigheterna var alumnerna nöjda med träningen av färdigheterna men behovet av desamma i arbetslivet var högre: a*gera i akuta situationer, observera för att värdera förändringar i patientens fysiska tillstånd och farmakologiska kunskaper*.

---

[9] *Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten 2011*. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2012:267, s. 31.
[10] *Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten 2011*. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2012:267, s. 34-35.

Chefernas skattning av förekomst av arbetsuppgifter korrelerar väl med alumneras. Gällande förmågorna med störst diskrepans nämnda ovan upplevde alumnerna behovet 0,4 högre än cheferna för *att agera i akuta situationer* och *tillämpa farmakologiska kunskaper*.

För en del av färdigheterna fanns det något större diskrepans (0,4-0,5) i chefernas jämfört med alumnernas skattning av behov av färdigheten. De arbetsuppgifter som alumnerna i högre grad än cheferna ansåg att de utförde var: *Tillämpa farmakologiska kunskaper, Genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete, Stödja, undervisa och informera patienter och närstående, Prioritera, leda och fördela omvårdnadsarbete, Agera i akuta situationer, Identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete, Handleda medarbetare*. De arbetsuppgifter som cheferna i högre grad än alumnerna ansåg förekom var: *Dokumentera enligt gällande författningar, Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr hälso- och sjukvården*. Det är dock inte frågan om några extrema skillnader och det är viktigt att ha i minne att chefernas svarsfrekvens inte är fastställd och därmed inte svarens representativitet. Det kan också vara så att det finns skillnader mellan de olika inriktningarna och mellan de olika former av verksamhet där de olika inriktningarna kan bedriva sin profession. En annan aspekt är att cheferna är tillfrågade om behovet av färdigheter för nyutbildade men alumnerna har hunnit varit yrkesverksamma olika lång tid och kan därför ha erhållit olika utökade erfarenhet i sin yrkesroll.

Examinationer, utbildningsval och vidareutbildning

Alumnerna ansåg överlag att examinationerna under utbildningen fokuserade på kompetens som behövdes i yrkeslivet. De var nöjda med sitt val av utbildning och lärosäte (96% respektive 92%).

Det var 15% av alumnerna som var mycket intresserade av att studera vidare till en doktorsexamen. Runt 50% var varken intresserade eller ointresserade . Detta kan jämföras med logopederna (en utbildning som leder fram till en yrkesexamen och en magisterexamen) där 31% av alumnerna var mycket intresserade av studier på forskarnivå . Idag finns det en möjlighet för sjuksköterskor att ta ut en magisterexamen från barnmorske-/specialistsjuksköterskeutbildningarna och en masterexamen när de läst Masterprogrammet Medicinsk vetenskap. I vården finns det ännu inga tydliga karriärvägar för gruppen. Många stannar kvar i sin tidigare funktion som sjuksköterska eller specialistsjuksköterska oavsett examen (specialist- och/eller magisterexamen). Det finns idag inte heller tillräckligt med disputerade sjuksköterskor för att täcka lärosätenas behov av disputerade forskare och lärare. Möjligheterna för disputerade sjuksköterskor att både behålla sin kliniska kompetens genom att arbeta kliniskt och samtidigt bedriva forskning samt undervisa på lärosätet är fortfarande mycket begränsad. På sikt bör därför vårdverksamhet och lärosäten utveckla och satsa mer för att ta tillvara denna grupps kompetens. Inte minst för att säkerställa att utbildningarna även fortsättningsvis lever upp till de krav på utbildningarna som regleras av svensk Högskolelag- och förordning.

Arbetsmarknad

Det hade gått bra för alumnerna vad avser anställning. Ingen av barnmorskorna eller specialistsjuksköterskorna uppgav sig ha varit ofrivilligt arbetslös under en sammanhängande period längre än sex månader. Det var 94% som hade en tillsvidare anställning. Den absoluta majoriteten arbetade som barmorska eller specialistsjuksköterska. Två personer uppgav att de inte hade någon anställning vid undersökningstillfället. Det framgår dock inte om det är frivilligt eller ofrivilligt.

En hög etableringsgrad inom området man utbildat sig inom är vanlig för examina inom vård och omsorg enligt HSV rapport, ” *Etableringen på arbetsmarknaden 2009 – examinerade läsåret 2007/08*”. I den rapporten tillhörde Specialistsjuksköterskorna en av de examinerade grupper som hade en etableringsgrad på över 90% ca 1,5 år efter examen. För att räknas som etablerad fick det inte finnas tecken på arbetslöshet. Specialistsjuksköterskor som var män hade högre etableringsgrad än kvinnor vilket kanske förklaras av att det i förhållande till antalet kvinnor finns få manliga specialistsjuksköterskor vilket resulterar i en högre efterfrågan på män[11].

Efterfrågan på specialistsjuksköterskor är och förväntas vara hög även i framtiden. En åldrande befolkning och en allt mer specialiserad vård är några av anledningarna. Inom vissa delar av landet kan kanske efterfrågan komma att minska tillföljd av ekonomiska nedskärningar i vården.

Kommentarer: styrkor, svagheter och fria kommentarer

Barmorske-/specialistsjuksköterskorna ansåg att föreläsarna hade utgjort en av utbildningarnas styrkor. Detta framkom även i *Student- och alumnbarometern Medicinska fakulteten 2011*[12].

En återkommande kommentar om svagheter med utbildningen berörde att utbildningarna varit för forskningsinriktade och hade för lite koppling till verksamheten. I Studentbarometern år 2011 uppgav ungefär hälften av specialitsjuksköterskealumnerna att de önskade mer verksamhetsförlagd utbildning medan barnmorskorna var relativt nöjda[13]. I enkätundersökningen som utgör underlag för denna rapport liknande en del av chefernas kommentarer alumnernas:
- *”För kort utbildning och för lite praktik. För mycket forskningsiriktad* [*sic*] *i förhållande till utbildningens längd. Behövs längre utbildning om den skall vara så forskningsiriktad* [*sic*] *”*
Andra chefer tyckte däremot att forskningsinriktningen var en styrka:
- *”Självständiga, kritiskt tänkande”*

Att utöka den verksamhetsförlagda utbildningen utan att förlänga utbildningen skulle kräva att andra delar av utbildningen kortas ned eller tas bort vilket inte är möjligt om man ska kunna säkerställa att studenterna lämnar utbildningarna med de kunskaper och färdigheter som krävs i en yrkesroll som ständigt förändras och utvecklas. Det skulle även vara svårt att utöka den verksamhetsförlagda utbildningen med tanke på tillgången till platser och handledare. Antalet platser för verksamhetsförlagd utbildning minskar i antal då vårdplatserna inom sluten vård blivit färre på grund av organisations förändringar. Handledarnas kompetens ökar dock då fler och fler barnmorskor och specialistsjuksköterskor har en magisterexamen på avancerad nivå.

---

[11] *Etableringen på arbetsmarknaden 2009 – examinerade läsåret 2007/08*. Högskoleverkets rapport 2011:16, s. 11, 21, 22, 4.
[12] *Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten 2011*. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2012:267, s. 27.
[13] *Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten 2011*. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2012:267, s. 27.

Av alumnerna angav 72% att deras upplevelser som yrkesverksamma stämde överens med den bild som förmedlats av barnmorske/specialistsjuksköterskeprofessionerna under utbildningen. Ytterligare 17% ansåg att bilden som förmedlats överensstämde till viss del.

Avslutande kommentar

I stort visar alumnundersökningen att utbildningen ”ligger rätt” vad avser utbildningsinnehållet och även avseende undervisning och träning av färdigheter och förmågor. Enligt vad chefer och alumner ger uttryck för korrelerar träning av färdigheterna tämligen väl med behovet av desamma i arbetslivet. Detta indikerar att den verksamhetsförlagda utbildningen fortfarande är väl anpassad i förhållande till de teoretiska kurserna även om de fria kommentarerna antyder att det finns för lite praktik i utbildningarna. Genom individuella- och verksamhetsanpassade introduktionsprogram skulle övergången mellan utbildning och profession underlättas och utbildningarna även fortsättningsvis kunna inkludera både en yrkesexamen och en generell examen. Utbildningarna varken kan eller bör baseras enbart på erfarenhet inom det specifika området.

Utbildningarna arbetar kontinuerligt med att förbättra programmens struktur. Det Svenska högskolesystemet skiljer mellan yrkes- och generell examen. För att kunna få ut en magisterexamen krävs ett examensarbete om 15 hp. Inom ramen för samtliga program ingår numera ett examensarbete om 15 hp. I undersökningen framkom både positiv och negativ kritik kring utbildningarnas forskningsinriktning. Den riktning utvecklingen inom vård och högskola tar innebär ett ökat behov av de färdigheter som tränas genom examensarbetet samt att fler sjuksköterskor blir behöriga till forskarutbildningen. Med några få undantag saknas det idag disputerade kliniska lärare inom de flesta verksamheter där verksamhetsförlagd utbildning bedrivs i barnmorske- och specialistsjuksköterskeprogrammen inom Region Skåne. Specialistsjuksköterskor och barnmorskor som fungerar som handledare har i regel en omfattande yrkeskompetens inom sin profession men många saknar en högre akademisk kompetens. Möjligheterna att helt nå upp till högskolemålens krav i den verksamhetsförlagda utbildningen är därmed begränsade. På sikt är detta en viktig fråga som behöver lösas då Medicinska fakultetens strävan är att alla handledare i verksamhetsförlagd utbildning skall ha motsvarande en magister- eller master examen och att alla lärare såväl i kliniska kurser som i teoretiska ska vara disputerade.

Referenser

Etableringen på arbetsmarknaden 2009 – examinerade läsåret 2007/08. Högskoleverket. Rapport 2011:16R.

Högskolelagen. SFS nr: 1992:1434. Lag 2006:173.

Klingenfors V, Lyberg Åhlander V, 2012. *Logopedutbildningen vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet. Utbildning och arbetsliv – en alumnundersökning*. MedCUL, Rapport nr 23, Lunds universitet 2012.

Renehed, Mattias, 2012. *Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten 2011*. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2012:267.

Lärar/studentbarometer vid medicinska fakulteten. Utvärderingsenheten, Lunds Universitet. Rapport nr 2006:239

Alumnundersökning barnmorske-/specialistsjuksköterskor ht11

Ditt nummer

För att skicka in svar till den här enkäten måste du ange ditt unika nummer.

LUNDS UNIVERSITET
Medicinska fakulteten

Bakgrundsuppgifter

1) Kön

- Kvinna
- Man

2) Vilket år är du född?

3) Har du arbetat som barnmorska/specialistsjuksköterska efter din utbildning?

- Ja
- Nej

4) När avslutade du din barnmorske-/specialistsjuksköterskeutbildning?

- ht 08 (utbildningen avslutad jan 09)
- vt 09 (utbildningen avslutad juni 09)
- ht 09 (utbildningen avslutad jan 10)
- vt 10 (utbildningen avslutad juni 10)
- Annan

Om annan, ange vilken:

5) Vilken specialistutbildning genomförde du?

- Ambulanssjukvård
- Anestesisjukvård
- Barnmorska
- Barnsjukvård
- Distriktssköterska
- Intensivvård
- Okologisk pallitaiv vård
- Operationssjukvård
- Psykiatrisk vård

6) Frågor kring barnmorske/specialistutbildningen

Ange nedan, hur du bedömer den färdighetsträning du fick i din barnmorske/specialistutbildning, vad det gäller att kunna:

Observera för att värdera förändringar i patientens fysiska tillstånd

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Observera för att värdera patientens mentala hälsa

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Göra riskbedömning

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Tillgodose patientens omvårdnadsbehov

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Rapportera förändringar (t ex akut försämring)

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Utvärdera insatta omvårdnadsåtgärder

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Dokumentera enligt gällande författning

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Uppmuntra patientens förmåga till egenvård

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Kommunicera med patient och närstående på ett respektfullt och empatiskt sätt

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Se patienten i ett helhetsperspektiv

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Följa upp patientens tillstånd efter undersökningar och behandlingar

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Utföra medicintekniska uppgifter (t ex injektion, infusion)

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera medicintekniska produkter och apparatur enligt gällande regelverk

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera läkemedel enligt gällande regelverk

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Tillämpa farmakologiska kunskaper

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd

- Mycket missnöjd

Arbeta enligt riktlinjer för vårdhygien

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta enligt aseptisk teknik

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Agera i akuta situationer

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Följa kunskapsutvecklingen inom det medicinska området

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Prioritera, leda och fördela omvårdnadsarbete

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Samverka med andra professioner

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Samverka med andra aktörer i vårdkedjan

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta kostnadsmedvetet

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd

- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta miljömedvetet

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Handleda studenter

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Handleda medarbetare

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Stödja, undervisa och informera patienter och närstående

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera etiska problem

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Strukturera det egna arbetet

- Mycket nöjd

- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssytem som styr hälso- och sjukvården

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr socialtjänsten

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Självständigt integrera och använda kunskaper

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Bedriva yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Använda informations- och kommunikationsteknologi för information och dokumentation

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Medverka till att förbättra vården utifrån aktuell kunskap

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd

- Mycket missnöjd

7) Frågor kring arbetslivet

Ange nedan, hur du bedömer att du i ditt nuvarande arbete ska kunna:

Observera för att värdera förändringar i patientens fysiska tillstånd

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Observera för att värdera patienternas mentala hälsa

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Göra riskbedömning

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Tillgodose patientens omvårdnadsbehov

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Rapportera förändringar (t ex akut försämring)

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Utvärdera insatta omvårdnadsåtgärder

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Dokumentera enligt gällande författning

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Uppmuntra patientens förmåga till egenvård

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Kommunicera med patient och närstående på ett respektfullt och empatiskt sätt

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Se patienten i ett helhesperspektiv

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Följa upp patientens tillstånd efter undersökningar och behandlingar

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Utföra medicintekniska uppgifter (t ex injekton, infusion)

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera medicintekniska produkter och apparatur enligt gällande regelverk

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera läkemedel enligt gällande regelverk

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Tillämpa farmakologiska kunskaper

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del

- Inte alls

Arbeta enligt riktlinjer för vårdhygien

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Arbeta enligt aseptisk teknik

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Agera i akuta situationer

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Följa kunskapsutvecklingen inom det medicinska området

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Prioritera, leda och fördela omvårdnadsarbetet

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Samverka med andra professioner

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Samverka med andra aktörer i vårdkedjan

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Arbeta kostnadsmedvetet

- Till mycket stor del
- Till stor del

- Till viss del
- Inte alls

Arbeta miljömedvetet

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Handleda studenter

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Handleda medarbetare

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Stödja, undervisa och informera patienter och närstående

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera etiska problem

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Strukturera det egna arbetet

- Till mycket stor del

- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr hälso- och sjukvården

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssytem som styr hälso- och sjukvården

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Självständigt integrera och använda kunskaper?

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Bedriva självständigt forsknings- och utvecklingsarbete?

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Använda informations- och kommunikationsteknologi för information och dokumentation

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Medverka till att förbättra vården utifrån aktuell kunskap

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del

- Inte alls

Efter utbildningen

8) I vilken utsträckning anser du att examinationerna under utbildningen fokuserade på sådan kompetens som du behöver som yrkesverksam?

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

9) Är du nöjd med ditt val av barnmorske/specialistutbildning?

- Ja
- Nej

10) Om nej, ange varför

- [ ] Specialiteten var inte som jag förväntat mig
- [ ] Jag har inte fått arbete i enlighet med specialitet
- [ ] Jag anser inte utbildningen förberedde mig för vald specialitet
- [ ] Annan:

Om annan, ange vad:

11) Är du nöjd med val av lärosäte?

- [ ] Ja
- [ ] Nej

Om nej, ange varför:

12) Fick du under barnmorske/specialistutbildningen tillfälle att träna tillsammans med andra professioner på speciella utbildningsavd/salar, kliniska träningscentra eller motsvarande?

- Ja
- Nej

13) Hur tycker du att övergången mellan barnmorske/specialistutbildningen och arbetsliv skulle kunna utvecklas?

14) I vilken grad överensstämmer dina upplevelser som yrkesverksam med den bild du fick av barnmorske/specialistsjuksköterskeyrket under utbildningen?

- Till mycket stor del

- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Kommentar

15) Vilka styrkor finns med den barnmorske/specialistutbildningen som du genomgått?

16) Vilka svagheter finns med den barnmorske/specialistutbildningen som du genomgått?

17) Är det något/några områden som du skulle behövt mer kunskap/färdighetsträning i under barnmorske/specialistutbildningen?

18) Hur intresserad är du av att studera vidare till en doktorsexamen?

- Mycket intresserad
- Varken intresserad eller ointresserad
- Ointresserad
- Jag har redan en doktorsexamen

19 a) Har du påbörjat forskarutbildning?

- Ja
- Nej

19 b) Om ja, vilket år blev du registrerad som forskarstuderande?

19 c) Om ja, vid vilket lärosäte utför/utförde du din forskarutbildning?

19 d) Om ja, har du avlagt examen?

- Ja, doktorsexamen
- Ja, licenciatexamen
- Nej

Ange år:

20) Har du varit ofrivilligt arbetslös en sammanhängande period längre än sex månader efter avslutad utbildning?

- Ja
- Nej

21) Vilken har varit din huvudsakliga sysselsättning under 2011?

22) Vilken anställningsform har du idag?

- Fast, tillsvidareanställning
- Tillfällig, vikariat
- Projekt, annan tidsbegränsad anställning
- Arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- Egen företagare
- Ingen anställning

Annan nämligen:

23) Ange arbetsgivare

- Landsting
- Kommun
- Privat
- Statlig akademisk karriär på universitet/högskola
- Övrig statlig (inkl universitet/högskola)
- Arbetssökande
- Föräldrarledig
- Annan

Om annan ange vad:

24) Är det något du vill kommentera som vi inte frågat om?

Skicka in svaren | Rensa all inmatning

Kontaktperson: Viktoria Klingenfors, viktoria.klingenfors@med.lu.se
Senast ändrad: 2011-11-21

Uppföljning av nyutexaminerade barmorskor-/specialistsjuksköterskor - enkät till chefer, ht11

Ditt nummer

För att skicka in svar till den här enkäten måste du ange ditt unika nummer.

LUNDS UNIVERSITET
Medicinska fakulteten

Bakgrundsuppgifter

1) Kön

Kvinna Man

2) Vilken utbildningsbakgrund har Du? (flera alternativ kan anges)

Sjuksköterska Annan

Om annan ange vilken:

3) Vilken organisation tillhör Din verksamhet?

Landsting Privat Annan

Om annan ange vilken:

4) Vilken specialitet representerar Du?

- Ambulanssjukvård
- Anestesisjukvård
- Barnmorska
- Barnsjukvård
- Distriktssköterska
- Intensivvård
- Okologisk pallitaiv vård
- Operationssjukvård
- Psykiatrisk vård
- Vård av äldre

5) Hur lång erfarenhet har Du inom Din nuvarande funktion?

- Mindre än 2 år
- 2-5 år
- 6-10 år
- Mer än 10 år

6) Hur många nyutexaminerade barnmorskor/specialistsjuksköterskor har Du haft i Din verksamhet de senaste 1,5 åren?

- Inga
- 1-2 st
- 3-5 st
- Fler än 5 st

7) I vilken form erhåller nyutexaminerade barnmorskor/specialistsjuksköterskor introduktion på Din arbetsplats? Det går att ange mer än ett alternativ. Uppge också det antal veckor introduktionen pågår.

- De får ingen introduktion

De går bredvid en annan sjuksköterska

- Ja

antal veckor:

De får en personlig handledare/mentor

- Ja

antal veckor:

Vi har traineeprogram

- Ja

antal veckor:

Annan form av introduktion, vilken och eventuell längd:

8) Erbjuds de nyutexaminerade barnmorskor/specialistsjuksköterskor att ingå i yrkesmässig handledning/omvårdnadshandledning i grupp?

- Ja
- Nej

Om nej ange varför:

9) Erbjuds nyutexaminerade barnmorskor-/specialistsjuksköterskor internutbildning?

- Ja
- Nej

Om jag ange inom vilket område:

10) Är någon av de nyutexaminerade barnmorskor-/specialistsjuksköterskorna Du anställt de senaste 1,5 åren kvar i din verksamhet?

- Ja
- Nej

Om nej, ange varför:

11) Arbetsuppgifter

I vilken utsträckning förekommer följande arbetsuppgifter för nyutexaminerade barnmorskor-/specialistsjuksköterskor på Din arbetsplats?

Observera för att värdera förändringar i patientens fysiska tillstånd

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Observera för att värdera patientens mentala hälsa

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Göra riskbedömning

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Tillgodose patientens omvårdnadsbehov

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Rapportera förändringar (t ex akut försämring)

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Utvärdera insatta omvårdnadsåtgärder

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Dokumentera enligt gällande författning

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Uppmuntra patientens förmåga till egenvård

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Kommunicera med patient och närstående på ett respektfullt och empatiskt sätt

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Se patienten i ett helhetsperspektiv

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Följa upp patientens tillstånd efter undersökningar och behandlingar

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Utföra medicintekniska uppgifter (t ex injektion, infusion)

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera medicintekniska produkter och apparatur enligt gällande regelverk

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera läkemedel enligt gällande regelverk

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Tillämpa farmakologiska kunskaper

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Arbeta enligt riktlinjer för vårdhygien

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Arbeta enligt aseptisk teknik

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Agera i akuta situationer

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Följa kunskapsutvecklingen inom det medicinska området

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Prioritera, leda och fördela omvårdnadsarbete

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Samverka med andra professioner

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del

- Inte alls

Samverka med andra aktörer i vårdkedjan

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Arbeta kostnadsmedvetet

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Arbeta miljömedvetet

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Handleda studenter

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Handleda medarbetare

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Stödja, undervisa och informera patienter och närstående

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Till mycket stor del
- Till stor del

- Till viss del
- Inte alls

Hantera etiska problem

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Strukturera det egna arbetet

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssytem som styr hälso- och sjukvården

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr socialtjänsten

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Självständigt integrera och använda kunskaper

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Bedriva yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Använda informations- och kommunikationsteknologi för information och dokumentation

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

Medverka till att förbättra vården utifrån aktuell kunskap

- Till mycket stor del
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

---

12) Kunskaper och färdigheter

Hur bedömer Du att de nyutexaminerade barnmorskorna/specialistsjuksköterskornas kunskaper och färdigheter motsvarar arbetets krav när det gäller att:

Observera för att värdera förändringar i patientens fysiska tillstånd

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Observera för att värdera patienternas mentala hälsa

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Göra riskbedömning

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Tillgodose patientens omvårdnadsbehov

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Rapportera förändringar (t ex akut försämring)

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd

- Mycket missnöjd

Utvärdera insatta omvårdnadsåtgärder

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Dokumentera enligt gällande författning

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Uppmuntra patientens förmåga till egenvård

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Kommunicera med patient och närstående på ett respektfullt och empatiskt sätt

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Se patienten i ett helhetsperspektiv

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Följa upp patientens tillstånd efter undersökningar och behandlingar

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Utföra medicintekniska uppgifter (t ex injekton, infusion)

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera medicintekniska produkter och apparatur enligt gällande regelverk

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd

- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera läkemedel enligt gällande regelverk

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Tillämpa farmakologiska kunskaper

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta enligt riktlinjer för vårdhygien

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta enligt aseptisk teknik

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Agera i akuta situationer

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Följa kunskapsutvecklingen inom det medicinska området

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Prioritera, leda och fördela omvårdnadsarbetet

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Samverka med andra professioner

- Mycket nöjd

- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Samverka med andra aktörer i vårdkedjan

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta kostnadsmedvetet

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Arbeta miljömedvetet

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Handleda studenter

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Handleda medarbetare

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Stödja, undervisa och informera patienter och närstående

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera etiska problem

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Strukturera det egna arbetet

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr hälso- och sjukvården

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Ha kunskap om de lagar, regelverk och kvalitetssystem som styr hälso- och sjukvården

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Självständigt integrera och använda kunskaper?

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Bedriva självständigt forsknings- och utvecklingsarbete?

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd

- Mycket missnöjd

Använda informations- och kommunikationsteknologi för information och dokumentation

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Medverka till att förbättra vården utifrån aktuell kunskap

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Övriga frågor

13) Vilka styrkor finns med dagens barnmorske/specialistutbildningen?

14) Vilka svagheter finns med dagens barnmorske/specialistutbildningen?

15) Hur tycker du att övergången mellan barnmorske/specialistutbildningen och arbetsliv skulle kunna utvecklas?

16) Är det något du vill kommentera som vi inte frågat om?

Skicka in svaren | Rensa all inmatning

Kontaktperson: Viktoria Klingenfors, viktoria.klingenfors@med.lu.se
Senast ändrad: 2011-11-21

LUND UNIVERSITY
Faculty of Medicine

Print by ***MEDIA-TRYCK***, Lund 2013